

OCHRONA PRACY — DZIAŁ OGÓLNY

- 54 614.8:621.74 T2-3. 51
 Skorochodow I. I. i Ustinow A. A.: **Technika bezpieczeństwa w przemyśle odlewniczym**. „Technika bezpieczeństwa w litiejnym proizwodstwie”. Maszgiz, 1947 D, B5, 205 str. — Treść założeń i wniosków autora
 1) Autor podaje ogólne przepisy dotyczące transportu ręcznego, uzupełniając je szeregiem uwag specjalnych dla prac przy przenoszeniu płynnego metalu. 2) Autor omawia pobieżnie transport kołowy, podkreślając jego zalety nad transportem wolno-ręcznym. 3) Omówienie ogólnych zasad bezpieczeństwa, dotyczących konstrukcji i pracy przy użyciu rolkotorów i przenośników. Szczegółowe omówienie działania urządzeń zabezpieczających przed skutkami zerwania łańcucha pociągowego w przenośniku podwieszonym. 4) Omówienie ogólnych zasad bezpieczeństwa konstrukcji i obsługi przenośników taśmowych oraz analiza porównawcza stosowanych konstrukcji zgarniaczy oraz oczyszczaczy taśmy. 6) Autor podaje wytyczne obliczeniowe dla doboru lin nośnych. 44) Szerokie omówienie zasad bezpiecznego transportowania płynnego metalu przy pomocy urządzeń mechanicznych. Na specjalną uwagę zasługuje rozdz. 3 i 4, pozostałe dość ogólnie ujęte nie wnoszą nic oryginalnego.
- 55* 613.632:621.314:546.49 (04) T2-3. 51
 Kozakiewicz D. W. (Laboratorium higieny pracy Kolei Swierdłowskiej): **Warunki pracy na podstacjach elektrycznych posiadających prostowniki rtęciowe na Kolei Swierdłowskiej**. „Usłowija truda na tiagowych eletropodstacjach s rtutnymi wypramitelami na Swierdłowskoj żelieznoj dorogie”. Gigiena i Sanitarija Nr 11, 1950, s. 53. B5, 1,5 str. — Wyniki badań powietrza podstacji z prostownikami rtęciowymi na zawartość rtęci i wskazówki jak niedopuszczyć do wytwarzania stężeń przekraczających dopuszczalne normy. Ze względu na praktyczne wskazówki, praca ma wartość dla naszych higienistów.
- 56* 331.82:613.6:614.212:656.4 (04) T2-3. 51
 Matwiejew P. N.: **Doświadczenia sanitarno-higienicznej obsługi metra im. Kaganowicza w Moskwie**. „Opyt sanitarno-gigieniczieskowo obsługiwanija Moskowskowo metropolitiena imieni L. M. Kaganowicza”. Gigiena i Sanitarija Nr 12, 1950, s. 42, B5, 3 str., 2 fot. — Opis organizacji służby sanitarno-higienicznej metra, zakresu jej działania z uwzględnieniem ochrony zdrowia pracowników, obsługujących pasażerów, zestaw pociągów i wszystkie części metra. Praca może posłużyć za wzór przy organizowaniu służby Zdrowia rozpoczętej budowy metra w Warszawie.
- 57* 613.6:628.51/4 (061.3) T2-3 51
 Ruffel M. A.: **Wszechzwiązkowy Naukowy Zjazd w sprawach ochrony sanitarnej wód od zanieczyszczeń ściekami przemysłowymi**. „Wsiesojuznaja naucznaja konferencija po woprosam sanitarnoj ochrony wodjomow od zagraźnienija promyszlennymi stocznyimi wodami”. Gigiena i Sanitara Nr 8, 1950, s. 52, B5, 3,5 str. — Sprawozdanie z Wszechzwiązkowego zjazdu w sprawie ochrony sanitarnej wód od zanieczyszczeń ściekami przemysłowymi, ciekawe dla polskiego czytelnika, zarówno ze względu na ilość instytucji biorących udział w Zjeździe a zajmujących się w ZSRR tymi zagadnieniami jak i na wachlarz poruszanych zagadnień, wskazujących na wszechstronność punktów widzenia, pod którymi są one rozpatrywane.
- 58* 612.392.01:333.984 (04) T2-3. 51
 Bukin W. N. prof.: **Zagadnienie witaminów i ich znaczenie w gospodarce narodowej**. Przemysł Rolny i Spożywczy, Warszawa, mies. tom. IV, Nr 10, paźdz. 50, s. 408, A4, 1 str. — Artykuł jest tłumaczeniem z prelekcji prof. W. N. Bukina we Wszechzwiązkowym Towarzystwie Rozpowszechniania Wiedzy Politycznej i Naukowej — Moskwa 1949. Omawia znaczenie witaminów w usuwaniu schorzeń i w profilaktyce, podaje zawartość ich w różnych odmianach roślin i w produktach spożywczych, zwracając uwagę na znaczenie stosowania sztucznych odżywek uzupełniających braki witaminów w pokarmach i na należyte uświadomienie konsumenta.
- ### CHOROBY ZAWODOWE
- 59 613.6:614.47:616.24-003.656.67 (04) T2-3. 51
 Vorwald A. J., Dworski M., Pratt P. C. i Delahaut: **Szczepienia B. C. G. w krzemicy**. „BCG Vaccination in Silicosis”. The American Review of Tuberculosis T. 62. Nr 5. 1950, s. 455, B5, 19 str., 20 rys., 8 tabl., 20 poz. bibl. — Wychodząc z założenia skuteczności szczepień BCG w zmniejszeniu zapadalności na gruźlicę, autorzy przeprowadzili szereg doświadczeń na świnkach morskich celem ustalenia czy i w jakim stopniu szczepienia BCG mogą wpłynąć na zmniejszenie zapadalności na gruźlicę u morskich świnek narażonych na wdychanie pyłu krzemowego, który zwiększa wrażliwość ustroju na zakażenie gruźlicze. Wyniki należałoby sprawdzić na podstawie własnych badań.
- 60 612.017:613.6 T2-3. 51
 Moszkowski S. D.: **Alergia i immunitet**. „Alergia i immunitet” Moskwa, 1947 r. Medgiz., D., 89 str. — Wobec częstości występowania schorzeń alergicznych w przemyśle celowym wydaje się podanie niniejszej pozycji. Długoletnie usiłowania autora skierowane są ku ujęciu w sposób jasny stosunku immunitetu i alergii i skoordynowaniu z pojęciami stanowiącymi podstawy nauki o reaktywności ustroju. W pracach autorów zachodnich wyrażono tyle sprzecznych zdań, że wg. autora tylko ścisła, krytyczna analiza podstawo-

wych pojęć nauki o odporności i alergii może ustalić pewien porządek. Przy ocenie stanów alergicznych autor dzieli reakcje ustroju na: 1) bezpośrednie czyli tzw. jednostopniowe i 2) dwustopniowe. Książka, krytycznie ujmująca podstawowe zagadnienie immunologii, jest niezmiernie interesująca i pożyteczna.

SZKODLIWOŚCI CHEMICZNE

61* 613.6:628.54:546.815 (04) T2-3. 51

Czyżewska M. S. (Katedra ogólnej higieny Mołotowskiego instytutu medycznego): **Zastosowanie polarograficznej metody przy określaniu ołowiu w ściekach przemysłowych.** „Primienienije polarograficeskowo mietoda pri opriedienienii swinca w promyslennych wodach“. *Gigiena i Sanitaria* Nr 9, 1950, s. 11 B., str. 2,5, 1 tab. — Praca zawiera szczegółowy opis polarograficznej metody stosowanej przy wykrywaniu ciężkich metali, w szczególności ołowiu, w ściekach przemysłowych oraz wyniki własnych badań przeprowadzanych opisaną metodą. Ze względu na większą czułość tej metody od uprzednio stosowanych praca posiada dużą wartość dla pracowni, zajmujących się wykrywaniem ciężkich metali, jako zanieczyszczeń przemysłowych.

62* 13.632.4:545.37:546.88:669.184 (04) T2-3. 51

Chłopin N. J. (Stacja Sanitarно - epidemiologiczna Obwodu Mołotowskiego): **O metodyce badania związków wanadu przy produkcji stali sposobem Bessemera.** „K metodike issledowanija sojedinenij wanadija w usłowijach bessemerowskowo proizvodstwa“. *Gigiena i Sanitaria* Nr 8, 1950 r., s. 47, B., 2 str. 1 rys., 1 tabl. — Autor omawia metody oznaczania szkodliwych dla zdrowia związków wanadu w powietrzu oraz wskazuje na potrzebę zastosowania w badaniach metody miareczkowania potencjometrycznego niekompensacyjnego jako najbardziej dokładnej. Przy tym podaje wyniki doświadczeń nad zanieczyszczeniem powietrza, oraz badań nad własnościami fizycznymi i chemicznymi pyłków związków wanadu. Metoda zalecana przez autora może posłużyć do zbadania zawartości wanadu w powietrzu na terenie oddziałów naszych hut, w których są wytapiane stale wanadowe.

63 613.632:628.512:661.75 (04) T2-3. 51

Purser B. J. (Pracownia doświadczalna Ministerstwa Zaopatrzenia w Anglii): **Oznaczanie acetylenu w powietrzu.** „The Estimation of Acetylene in Air“. *The Analyst* t. 74, Nr 877, 1949, s. 237, B., 2 str., 1 rys., 1 poz. bibl. — Opis sposobu i przyrządu do stwierdzania małych ilości acetylenu w powietrzu. Metoda ta jest bardzo czuła. Aparat przenośny, nadaje się do pracy w terenie.

64* 628.5:544.4:667.212 (04) T2-3. 51

Aleksiejewa M. W. (Wszeczwiązkowy Naukowo-Badawczy Instytut Ochrony Pracy WCSPS): **Uproszczenie określenia małych ilości aniliny w powietrzu.** „Uproszczenije mietoda opriedienienija małych koliczestw anilina w wozduchie“. *Za w o d s k a j a L a b o r a t o r i a*, Moskwa, mies. T. XV, Nr 6, 49, s. 679, B., 1,5 str., 1 tabl. — Przy zawartości aniliny w powietrzu do 1 mg/litr do pochłaniania aniliny stosuje

się wodę, przy stężeniach wyższych 0.01 N kwas siarkowy. Pochłanianie odbywa się w dwóch kolejno ustawionych naczyniach zawierających po 5 ml. wody lub rozcieńczonego kwasu (0,005 N). Po przepuszczeniu powietrza, zawierającego anilinę zobojętnia się ługiem sodowym. Do badanego roztworu aniliny i do roztworów skali dodaje się jeden ml 4% roztworu chloraminy T, potem 1 ml. 3% roztworu fenolu i po 0,5 2% ługu sodowego. Po 15 minutach porównuje się zabarwienie. Metoda dobra, prosta, nie wymaga skomplikowanej aparatury.

65* 613.632:614.8:667.212 (04) T2-3. 51

Aścik K. inż.: **Czerń anilinowa parowana.** *Przemysł Włókien i Nici*, Łódź, mies. Nr 7-8 lip. — sierp. 50, s. 358, A., 2 str. 1 tab. — Stosowanie aniliny i jej związków w wykończalniach tkanin (fabiarniach) oraz metody racjonalnego użycia aniliny mające na celu zwiększenie bezpieczeństwa pracy.

66* 613.632:545.81:546.14 (04) T2-3. 51

Bierkowicz M. T. i Luzina G. S. (Wszeczwiązkowy Naukowo-Badawczy Instytut Ochrony Pracy): **Kolorymetryczna metoda oznaczania małych ilości bromu w powietrzu.** „Kolorymetriczeskij metod opriedienienija małych koliczestw broma w wozduchie“. *Za w o d s k a j a L a b o r a t o r i a*, Nr 11—1950, s. 1399, B., 1/2 str., 1 tabl. — Opis metody kolorymetrycznego oznaczania bromu w powietrzu. Brom reaguje z fluoresceiną, tworząc eozinę. Przytym roztwór zmienia zabarwienie od jasno zielonego (fluoresceina) aż do różowego (eozina). Metoda ta pozwala określić brom z dokładnością do tysięcznych części miligramu i jako taka winna być użyta w toksykologii przemysłowej.

67* 613.632:546.77:669.18 (04) T2-3. 51

Mogilewska O. J. (Katedra Higieny Pracy Instytutu Medycznego orderu Lenina w Moskwie): **O własnościach molibdenu jako trucizny przemysłowej.** „K charakteristiki molibdena kak promyslennowo jada“. *Gigiena i Sanitaria*, Nr 12, 1950, s. 19, B., 4 str., 1 rys., 2 tab. — Autorka podaje opisy doświadczeń jakie były prowadzone w Zakładzie Higieny Pracy Instytutu Medycznego w Moskwie nad toksycznością metalicznego molibdenu i jego związków (para molibdenianu amonowego, molibdenitu, dwutlenku oraz trójtlenku molibdenu). Osiągnięte wyniki mogłyby być zastosowane w celu ochrony zdrowia pracowników, zatrudnionych w przemyśle hutniczym, przy wytopie i obróbce mechanicznej stali specjalnych.

68 613.632/3:614.88:615.9:544.4 T2-3. 51

Flury F. i Żernik F.: **Szkodliwe gazy, pary, mgły oraz rodzaje dymów i pyłów.** „Schädliche Gase, Dämpfe, Nebel, Rauch and Staubarten“. Berlin, 1931, Julius Springer, R M 62, 10., D., A., 637 str., 80 fot., 1 poz. bibl. — W części pierwszej fizykalnochemicznej wyczerpujący sposób podane są najważniejsze prawa gazowe, tablice oraz podstawowe wskazówki do analizy gazów. Druga część omawia ogólnie fizjologię oddechu i zawiera między innymi różne wartości liczbowe odnośnie tego zagadnienia. Część toksykologiczną podzielono na rozdziały traktujące o gazach i parach szkodliwych, ogólną toksykologię gazów i par

trujących oraz toksykologię specjalną. W tej części autor opisuje poszczególne gazy podając dane liczbowe i wykresy odnośnie trującego ich działania. Również wyczerpująco omawiany jest temat stosowania gazów w lecznictwie. W części czwartej ujęte jest ratownictwo i pierwsza pomoc w wypadkach zatrucia gazami. Z ostatniej części dowiadujemy się o wskazówkach odnośnych ochrony przeciwwgazowej. Całość daje czytelnikowi wyczerpujące wiadomości zagadnień dotyczących gazów i par trujących jak i po części pyłów. Jako dzieło fachowe książka ta przedstawia wartość użyteczną.

69* 613.632:616-099:62/69:546.49 (04) T2-3.51

J. M. Trachtenberg (Katedra Higieny Pracy — Instytutu Medycznego w Kijowie): **O własnościach trujących par organicznych związków rtęci (fosforanu etylowego rtęci i chlorku etylowego rtęci) przy ostrych i przewlekłych intoksykacjach.** „O toksyczności parow organicznych sojedinenij rtuti (etiłmerkurfosfata i etiłmerkurchlorida) pri ostrych i chroniczeskich intoksikacjach“. *Gigiena i Sanitaria*, Nr 6, 1950, B₅, 5 str. 2 rys., 1 tabl. — Autor podaje wyniki badań, jakie były prowadzone nad własnościami trującymi związków organicznych rtęci. Wyniki te powinny być wzięte pod uwagę celem niedopuszczenia do zatruc występujących przy stosowaniu w/w związków w gospodarstwach rolnych oraz w przemyśle.

70 613.63:541.18 (04) T2-3.51

Dieriagin B. W. i Todes O. M. (Instytut Chemii Fizycznej A. N. ZSRR): **Teoria ruchu i wzrostu kropli we wstępującym strumieniu nienasyconego lub przesyconego parami powietrza i jej możliwe zastosowanie w meteorologii.** „Tieorija dwizenija i rosta kapiel w woschodiaszczem potokie nienasyszczennogo ili pieriesyszczennogo parami wozducha i jego wozmożnyje mieteorologiczeskije priłożenija“. *Nowyje idiei w obłasti izuczennja aerazolej*. Moskwa Akademia Nauk ZSRR. 1949, s. 43 A₅, 4,5 str., 2 rys. 2 poz. bibl. — Autorzy omawiają warunki istnienia kropli we wstępującym strumieniu powietrza. Pod wpływem własnego ciężaru kropla spada i trafia w strumień nienasyconego powietrza. Kropla paruje i maleje. Gdy kropla stanie się dostatecznie małą, zostaje porwana przez strumień powietrza i uniesiona do góry. W górze wskutek oziębiania się powietrza następuje przesylenie parą wodną i kropla zaczyna rosnąć. Po dostatecznym zwiększeniu swojej objętości zaczyna ona spadać coraz prędzej i dostaje się z powrotem w strumień nienasyconego ciepłego powietrza. Kropla ponownie maleje i zaczyna znowu podnosić się do góry. Praca ta daje nam wytyczne do zwalczania szkodliwych mgieł.

71 613.63:541.18 (04) T2-3.51

Artiemow I. S. (Instytut Chemii Fizycznej A. N. ZSRR): **O koagulacji aerazoli w obecności obcych par.** „O koagulacji aerazolej w prisutstwwii posteronnich parow“. *Nowyje idiei w obłasti izuczennja aerazolej*. Moskwa. Akademia Nauk ZSRR. 1949 r. s. 57., A₅, 10 str., 6 rys., 22 poz. bibl. — Opracowano sposoby otrzymywania aerazoli i par różnych substancji dla zbadania działania obcych par na trwa-

łość aerazolu. Zbadano koagulację aerazoli mgły olejnej kwasu stearynowego i parafiny na parze fenolu, kwasu olejowego, gliceryny i wody. Stwierdzono, że koagulacja wspomnianych aerazoli w obecności tych par i w ich nieobecności przebiega z tą samą szybkością. Praca ważna przy otrzymywaniu trwałych mgieł lub usuwaniu mgieł szkodliwych.

72 613.63:541.18 (04) T2-3.51

Prochorow P. S. (Instytut Chemii Fizycznej A. N. ZSRR). **Wyjaśnienie przyczyn nielączenia się kropli wody przy wzajemnym zderzeniu.** „Wyjaśnienie miechanizma nieslijanija wodianych kapiel pri soudarieniu“. *Nowyje idiei w obłasti izuczennja aerazolej*. Moskwa. Akademia Nauk ZSRR. 1949 r. s. 102. A₅, 5,7 str., 3 rys., 2 tab., 3 poz. bibl. — Z badań wynika, że przy zderzeniu kropli występują te same siły fizyczne co i przy statycznym zetknięciu się kropli. Te same siły zapobiegają zlewaniu się kropli w jednym i drugim przypadku. W przestrzeni międzykropłowej znajdują się pary cieczy i zasysane powietrze. Powstaje tu nadciśnienie utrudniające zlewanie się kropli. Poznanie warunków rządzących łączeniem się kropli jest ważne przy pracach nad odsadzaniem szkodliwych mgieł.

73 613.63:541.18 (04) T2-3.51

Amelin A. G.: **Powstawanie aerazoli przy mieszanju parogazów niejednakowej temperatury.** „Obrazowanije aerazolej pri smieszenii parogazowych objomow nieodinakowej tiempieratury“. *Nowyje idiei w obłasti izuczennja aerazolej*. Moskwa, Akademia Nauk ZSRR. 1949, s. 13. A₅, 19 str., 3 rys., 2 wykry., 3 tabl., 14 poz., bibl. — Analiza powstawania mgły przy zmieszaniu dwóch strumieni powietrza zawierających parę wodną lub inną parę, a różniących się temperaturą. Autor rozpatruje również warunki powstawania mgły na powierzchni wody. Aby utworzyła się mgła winien powstać pewien stopień przesylenia pary wodnej. W przypadku dynamicznym stopień przesylenia winien być nieco większy niż w przypadku statycznym. Praca ważna dla zapobiegania tworzenia się mgieł szkodliwych a trudnych do uchwycenia.

OCHRONY OSOBISTE

74 614.898.64:669.18:669.71 (04) T2-3.51

Brumsztein W. J. (Instytut Higieny Pracy i Chorób Zawodowych A. M. N. ZSRR): **Zastosowanie folii aluminiowej do odzieży ochronnej używanej podczas pracy przy piecach metalowych.** „Primienije aluminiowej folgi dla zaszcitnoj odzieždy w goriacznych cechach“. *Gigiena i Sanitaria*, Nr 8 — 1950 r, s. 28, B₅, 4 str., 2 tab. — Autor podaje wyniki dokładnych badań, jakie były przeprowadzone przez Instytut Higieny Pracy i Chorób Zawodowych ZSRR. nad przystosowaniem folii aluminiowej do ubrań ochronnych, przeznaczonych dla robotników zatrudnionych przy wytopie stali. Badania wykonane na terenie zakładów metalurgicznych w Magnitorsku na

różnych odziałach wykazały niezbiecie, że tkanina zabezpieczona folią aluminiową nadaje się do ochrony przed działaniem promieniowania, gdyż jest lekka i miękka, nie krępuje ruchów robotnika podczas pracy, a przy tym sama folia jest odporna na iskry. Opisane badania i osiągnięte wyniki winny być wykorzystane przy produkowaniu nowego typu odzieży ochronnej dla naszych hutników.

OŚWIETLENIE I OCHRONA WZROKU

75* 613.6:614.893.1:617.7-083 (04) T2-3.51

Puławski Z. mgr. inż.: **Opieka nad wzrokiem robotnika.** Praca i Opieka Społeczna, Warszawa, dwumies., t 24, Nr 4, wrześ.-paźdz. 50., s. 80, B., 8 str., — Podkreślając wagę zagadnienia ochrony oczu autor wylicza instytucje Polskiej Ludowej zajmujące się akcją ochrony oczu. Akcja ochrony oczu jest u nas w stadium początkowym i należałoby skorzystać z cennych w tej dziedzinie doświadczeń Związku Radzieckiego. Obecnie produkowane okulary są niechętnie przez robotników używane. Zdaniem autora należałoby iść w tym kierunku co Związek Radziecki, to jest stosowania, wszędzie tam, gdzie jest to możliwe okularów otwartych. Natomiast w wypadku wad wzroku robotnika należałoby stosować okulary korekcyjno - ochronne. Autor jest przekonany o tym, że każdy robotnik o wadliwym wzroku, lub pracujący w warunkach niebezpiecznych dla oczu używać będzie okularów ochronnych. Będzie to znacznym postępowaniem w kierunku likwidacji traumatyzmu oraz podniesienia wydajności pracy.

76* 613.645:617.7-083:621.327.43 T2-3.51

Zilber D. prof. i Gurewicz F.: **Ergografia oka przy oświetleniu fluoryzującym.** „Głaznaja ergografia pri luminescentnom oswiezczeni“. Gigiena i Sanitarija, Moskwa, Nr 10, 1950 r. s. 19, B., 5 str., 3 rys. — W treściwym artykule autorzy przedstawiają swoją metodę badania zmęczenia ocznego przy zastosowaniu lamp fluoryzujących o różnych jasnościach (50 do 1000 L). Artykuł pisany dość jasno; metoda jest nowa i ciekawa, trudna jednakże technicznie. Ujemną stroną jest mała ilość badanych; załączone wykresy i tabele dotyczą trzech przebadanych osób.

77* 613.645:617.7:622.47 (47) (04) T2-3.51

Miś M.: **Zaburzenia widzenia w oświetleniu niedostatecznym.** Medycyna Pracy Łódź, kwartalnik, Nr 1, 1950, s. 147, B., 4,5 str. — Autor opisuje zjawisko widzenia nocnego: pracą, w której widzenie jest zbliżone do widzenia nocnego jest praca górnika. Końcowym następstwem pracy przy niedo-

statecznym oświetleniu jest oczopląs górniczy. Autor omawia objawy i przyczyny oczopląsu i zajmuje się metodami zapobiegania, wymieniając sposoby stosowane w Związku Radzieckim. Artykuł jest godny uwagi ze względu na cenne wskazówki, które mogą uczynić pracę górnika bardziej bezpieczną i bardziej wydajną.

78* 613.645:628.96/7:658.24 (04) T2-3.51

Baran J. inż.: **Cechy dobrego oświetlenia.** Wiadomości elektrotechniczne Warszawa, mies., Nr 10, paźdz. 50, s. 219, A4, 4,5 str., 2 fot., 4 rys., 1 wyk. — Artykuł zawiera krótkie omówienie budowy oka i mechanizmu widzenia, oraz popularne wytłumaczenie i zobrazowanie przykładami pojęć: ilości światła, rozproszenia światła, jaskrawości źródeł światła i barwy światła. Dobre i właściwe oświetlenie stwarza warunki bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przyczynia się do zwiększenia wydajności. Znajomość powyższych zagadnień jest niezbędna dla osób projektujących, instalujących i korzystających z urządzeń oświetleniowych.

79 613.645:628.518:628.976:658.24 T2-3.51

Jansen J.: **Technika obliczania jaskrawości.** „Technique de la Brillance: Amsterdam — Revue International d'Eclairage, mies. Nr 2,50., s. 10, A4, 6 str., 6 fot., 1 rys., 4 tab. — Zwracając uwagę na ważność problemu jaskrawości i czynnika oślepienia w pracy ocznej — autor rozważa go z punktu widzenia nowej techniki oświetleniowej (głównie — lamp fluoryzujących). Zwraca on dalej uwagę na często pomijany czynnik barwy i rodzaju powierzchni umebłowania. Sześć dobrze opracowanych i ilustrowanych przykładów oświetlenia pomieszczeń biurowych, zaopatrzonych w tabele obliczeniowe jest cennym przyczynkiem do wyjaśnienia tego mało dotąd opracowanego zagadnienia.

80* 628.93 (091) (04) T2-3.51

Soraj A. inż.: **Historia sztucznego oświetlenia.** Horyz. Techn. Nr 3 i Nr 4, 1950 s. 107 i 164. A4, 12 str., 4 fot., 13 rys., 8 wyk. — Historia sztucznego oświetlenia przedstawiona w popularny sposób przez autora ma tę zaletę, że uwzględnione są nie tylko techniczne ale i ekonomiczne i społeczne aspekty rozwoju źródeł światła. Stopniowy wzrost siły światła od jednej świecy do kilku ich tysięcy (w lampie łukowej) odbywał się często kosztem zażartej walki konkurencyjnej trustów i koncernów. Autor nie podkreśla jednak współzależności rozwoju środków produkcji i ich umasowienia w zależności od siły oświetlenia — i ich wzajemnego na siebie oddziaływania.